

Vyjádření se ve věci a rozsudek pro uznání

Žalovaný se nemusí výslovně vyjádřit ke všem žalobcovým tvrzením; k tomu aby zamezil fikci uznání nároku, postačuje, že postaví proti tvrzením žalobce alespoň taková svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, z nichž vyplývá základ jeho obrany proti žalobě.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 3735/2008, ze dne 15.4.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně F. T. s.r.o., zast. JUDr. V. O., advokátkou proti žalované i. s.r.o., zastoupené Mgr. P. S., advokátem o zaplacení částky 306.493,- Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 Cm 317/2006, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25. března 2008, č.j. 3 Cmo 295/2007-67, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. března 2008, č.j. 3 Cmo 295/2007-67, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. března 2007, č.j.5 Cm 317/2006-47, se zrušují a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. března 2007, č.j. 5 Cm 317/2006-47, uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 306.493,- Kč s 9% úrokem z prodlení od 16.4.2006 do 30.6.2006 a dále ve výši odpovídající ročně výši repo sazby stanovené Č. v každém kalendářním pololetí a platné pro 1. den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalované zvýšené o 7 procentních bodů (výrok I.). Ve výroku II. rozhodl soud prvního stupně o nákladech řízení.

Soud vyšel ze zjištění, že žalované byla v dané věci doručena žaloba spolu s platebním rozkazem dne 29.9.2006, proti platebnímu rozkazu podala žalovaná podáním ze dne 4.10.2006 odpor. V odporu uvedla, že s žalobou nesouhlasí, protože žalobkyně neposkytla řádné plnění dle smlouvy a z toho důvodu uplatnila reklamaci. Plnění bylo sjednáno v nezastupitelné podobě, nelze je poskytnout dodatečně a nezbývá, než požadovat slevu z ceny. Žalovaná má za to, že zaplacená částka je plně dostačující poskytnutému plnění. Soud prvního stupně následně žalovanou usnesením ze dne 19. 10. 2006, č.j. 5 Cm 317/2006-41 vyzval, aby se k žalobě písemně vyjádřila, resp. doplnila ta tvrzení, která uvedla již v odporu. Jelikož tak neučinila, soud žalovanou vyzval podle ust. § 114b odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen: „o. s. ř.“), přičemž žalovaná se nevyjádřila a soud proto v dané věci rozhodl rozsudkem pro uznání ve smyslu § 114b odst. 5 a § 153a odst. 3 o. s. ř.

Vrchní soud v Praze k odvolání žalované rozsudkem v záhlaví označeným rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a uložil žalované zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud dospěl k závěru, že v dané věci byly dány předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání. Dále dovodil, že velmi obecné a nekonkrétní námitky žalované obsažené v odporu k platebnímu rozkazu nelze považovat za dostatečné vyjádření k žalobě. Podle odvolacího soudu pak bylo na uvážení soudu, jaký postup zvolí v rámci přípravy pro jednání a rozhodnutí ve věci samé.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a důvodnost o důvody podle § 241a odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř. Namítá, že v daném případě nebyl dán důvod ani podmínky k výzvě podle § 114b o. s. ř., když žalovaná vtělila vyjádření k žalobě již do podaného odporu proti platebnímu rozkazu. Současně žalovaná napadla vady žaloby, spočívající v

nedostatku žalobních tvrzení, které neumožňují identifikovat žalobní nárok, zejména nedostatek tvrzení k obsahu a rozsahu plnění, jež měla žalobkyně poskytnout. Pro vydání rozsudku pro uznání nebyly splněny podmínky podle § 114b o. s. ř.

Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu i soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a zákona o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 240 odst. 1 o. s. ř. k tomu oprávněnou osobou (žalovanou), řádně zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1, 4 o. s. ř.), se zabýval nejdříve otázkou, zda je dovolání v dané věci přípustné.

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští. Přípustnost dovolání proti rozsudku upravuje ustanovení § 237 o. s. ř.

Jak vyplývá z obsahu výroku rozsudku soudu prvního stupně a výroku rozsudku soudu odvolacího, je rozsudek odvolacího soudu ve věci samé rozsudkem potvrzujícím; dovolání proti němu proto není z hlediska ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. přípustné.

Přípustnost dovolání nelze dovodit ani z ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., neboť potvrzený rozsudek soudu prvního stupně je prvním rozsudkem tohoto soudu v této věci.

Zbývá posoudit přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Podle tohoto ustanovení je přípustné dovolání proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písm. b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.] zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Předpokladem přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je, že řešená právní otázka měla pro rozhodnutí o věci určující význam, tedy že nešlo jen o takovou otázku, na níž výrok odvolacího soudu nebyl z hlediska právního posouzení založen. Zásadní právní význam pak má rozhodnutí odvolacího soudu zejména tehdy, jestliže v něm řešená právní otázka má zásadní význam nejen pro rozhodnutí konkrétní věci (v jednotlivém případě), ale z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (pro jejich judikaturu) nebo obsahuje-li řešení právní otázky, které je v rozporu s hmotným právem.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné, neboť otázku vydání výzvy soudem podle § 114b odst. 1 o. s. ř. i po té, co se žalovaná k věci vyjádřila v odporu proti platebnímu rozkazu, považuje Nejvyšší soud za otázku zásadního právního významu.

Podle § 114b odst. 1, věty první, o. s. ř. vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu, může předseda senátu, s výjimkou věcí, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2), a věcí uvedených v § 118b a § 120 odst. 2, místo výzvy podle § 114a odst. 2 písm. a), nebo nebylo-li takové výzvě řádně a včas vyhověno, žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označil důkazy k prokázání svých tvrzení.

Účelem a cílem ustanovení § 114b o. s. ř. je posílit odpovědnost účastníků řízení za jeho výsledek se záměrem zrychlit řízení ve věci v prvním stupni a racionalizovat jeho průběh. Úkolem soudu je připravit jednání tak, aby při něm mohla být věc projednána a aby ji bylo možno rozhodnout zpravidla při prvním jednání. Smyslem přípravy jednání ve sporném řízení je tak určit okruh právně významných skutkových okolností, které jsou mezi účastníky sporné a které tak budou předmětem dokazování, jakož i zajistit obstarání důkazů, jejichž provedení účastníci k prokázání svých tvrzení navrhli, ale nemohou je sami předložit. V ustanovení § 114a a § 114b o. s. ř. jsou pak stanoveny některé prostředky a metody, jejichž pomocí lze cíle vlastní přípravy jednání dosáhnout. Jelikož okruh sporných skutečností nelze určit bez součinnosti žalovaného, vychází zákon v zájmu hospodárnosti a efektivity řízení ze zásady, že také žalovaný musí být zavázán již ve stadiu přípravy jednání vyjádřit se ve věci.

Již v rozsudku ze dne 28. června 2006, sp. zn. 32 Odo 34/2006, veřejnosti dostupném na internetových stránkách Nejvyššího soudu „www.nsoud.cz“, Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, že podá-li žalovaný odpor, ve kterém vylicí rozhodující skutečnosti, na nichž staví svou obranu, splní svou povinnost vyjádřit se tím, že odpor takto odůvodní. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí dovedl, že odvolací soud v dané věci pochybil, když dospěl k závěru, že jsou dány předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání za situace, kdy se žalovaná ve smyslu výzvy formulované v § 114b o. s. ř. vyjádřila již v odporu k platebnímu rozkazu.

V usnesení ze dne 12.8.2004, sp. zn. 21 Cdo 1109/2004, veřejnosti dostupné na internetových stránkách Nejvyššího soudu „www.nsoud.cz“, Nejvyšší soud dále odůvodnil, že povaha věci vyžaduje vydání usnesení podle § 114b o. s. ř. zejména tehdy, je-li zjišťování skutkového stavu věci s ohledem na předpokládané množství odlišných tvrzení účastníků a navrhovaných důkazů mimořádně obtížné, a kdy bez znalosti stanoviska žalovaného nelze první jednání připravit tak, aby při něm bylo zpravidla možné věc rozhodnout. Okolnosti případu odůvodňují vydání usnesení podle § 114b o.s.ř. zejména v takovém sporu, kdy dosavadní poznatky ukazují, že - ačkoliv by podle své povahy nemuselo jít o věc z hlediska zjišťování skutkového stavu mimořádně obtížnou - tu jsou takové mimořádné skutečnosti, které vedou k závěru, že bez písemného vyjádření žalovaného ve věci nemůže být první jednání připraveno tak, aby při něm mohlo být zpravidla o sporu rozhodnuto. Ve zcela jednoduchých věcech, které nevyžadují podrobnější a rozsáhlejší přípravu jednání, je vydání usnesení podle § 114b o.s.ř. vyloučeno.

Žalovaný se ve smyslu § 114b odst. 5 o. s. ř. vyjádří (a zabráni tak fikci uznání nároku), jestliže z jeho včasného písemného vyjádření vyplývá, že nárok, který byl proti němu uplatněn žalobou, zcela neuznává, a jestliže alespoň v základních obrysech vylicí rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu. Žalovaný se nemusí výslovně vyjádřit ke všem žalobcovým tvrzením; k tomu aby zamezil fikci uznání nároku, postačuje, že postaví proti tvrzením žalobce alespoň taková svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, z nichž vyplývá základ jeho obrany proti žalobě. Zákon v § 114b odst. 5 o. s. ř. sankcionuje především nečinnost žalovaného a jeho neochotu přispět k tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, a nikoliv to, v jakém rozsahu a jak kvalitně se ve věci vyjádřil (srov. Drápal, L., Příprava jednání a projednání věci samé ve sporném řízení před soudem prvního stupně po novele občanského soudního řádu, Právní rozhledy 5/2002 - mimořádná příloha, str. 9).

Ze shora uvedeného vyplývá, že pokud v posuzovaném případě se žalovaná vyjádřila k žalobě (v odporu k platebnímu rozkazu) tak, že žalobu zcela neuznává, a alespoň v obecné rovině uvedla argumenty na svoji obranu (tvrzení, že žalobkyně neposkytla smluvené plnění ve sjednaném rozsahu a kvalitě, tvrzení, že vady plnění řádně a včas reklamovala, že plnění žalobkyně bylo sjednáno v nezastupitelné podobě a nelze je poskytnout ani dodatečně), lze tato tvrzení považovat za základ její obrany proti žalobě. Nejvyšší soud má za to, že za dané situace nebyl dán důvod postupu podle § 114b o. s. ř., nýbrž bylo možné na podkladě vyjádření žalované v projednávaném případě jednání

připravit a věc projednat. Pokud soud prvního stupně nepovažoval vyjádření žalované v odporu za dostatečná, mohl žalovanou vyzvat k doplnění jejich tvrzení ve smyslu § 118a o. s. ř. a poučit ji o následcích této výzvy - tzn. že k později uvedeným skutečnostem nebude již přihlíženo (srov. § 118a odst. 1 o. s. ř.). Navíc soud prvního stupně sice v odůvodnění svého rozsudku uvádí, že usnesením ze dne 19. 10. 2006, č.j. 5 Cm 317/2006-41 vyzval žalovanou, aby se k žalobě vyjádřila, resp. aby doplnila ta tvrzení, která uvedla již v odporu k platebnímu rozkazu, tato skutečnost však z obsahu spisu nevyplývá, neboť usnesení č.j. 5 Cm 317/2006-41 ve spise chybí.

Lze uzavřít, že dospěl-li odvolací soud k závěru, že byly naplněny předpoklady k vydání rozsudku pro uznání soudem prvního stupně z důvodu absence vyjádření žalované, za situace, kdy žalovaná se k věci ve smyslu výzvy formulované v usnesení soudu vydaném podle § 114b o. s. ř. vyjádřila alespoň v základních obrysech již v odporu proti platebnímu rozkazu, je jeho právní posouzení věci nesprávné a dovolací důvod vycházející z argumentu nesprávného právního posouzení věci ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. byl dovolatelkou uplatněn důvodně.

Nejvyšší soud České republiky proto rozsudek odvolacího soudu podle ustanovení § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. zrušil; jelikož důvody, pro které byl rozsudek odvolacího soudu zrušen, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil i rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)